

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.Fóca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

InsertiuniUn şir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii«în
Blaş.**Fóe bisericescă-politică.****Anul XI.****Blaş 9 Martie 1901.****Numărul 10.****În atenția preoților nostri.**— *Articol primit din afară.* —**I.**

(I. S.) Cu începutul anului acestuia, am intrat cu ajutorul lui Dumnezeu într'un nou secol al erei creștine și într'un veac nou de la s. Unire. Să cade, ca într'un moment așa însemnat al măsurării timpului, ce tot trece, să ne dăm samă și noi preoții, cum stăm, ce am făcut în trecut și să ne punem probleme de rezolvit pentru viitor.

Mântuitoriul nostru Isus Christos ne zice nouă preoților: „*Voți sînteți sarea pămîntului, voi sînteți lumina lumii. Dacă se va strica sarea, cu ce se va mai săra. Și nimene aprîndînd lumina o pune sub obroc, ci în sfeșnic, ca să lumineze tuturor celor din casă. Așa se lumineze lumina voastră înaintea ómenilor ca vîdînd ei faptele voștre cele bune, se preamărescă pe părintele vostru cel din Ceruri.*“ (Mat. 5. 13. 17).

Noi preoții sîntem sarea pămîntului, acel condiment, care are să țină societatea omenescă nestrîcată. Noi preoții avem chemarea de a direge și reforma societatea omenescă prin învățatură și exemplu.

Lumină sîntem în lume, după zisa Mântuitoriului nostru și lumina noastră nu trebuie să o ascundem.

Nu a sta dară în nelucrare este chemarea noastră, ci a învăța, a îndrepta, a fi exemplu lumii în tot ce este bun și folositor.

Sînt înse mulți dintre noi, cari se escusă ușor pe sine și pe alți confrăți de la orî ce activitate privitoare la binele comun, la binele public, cu acea împrejurare, că nu sîntem provăduți cu cele de lipsă pentru traiul nostru și al familiei noastre. Prin urmare am fi în drept, ca totă activitatea noastră să o îndreptăm întru a ne câștiga cele de lipsă pentru susținerea noastră și a familiei noastre. Căci dacă societatea pretinde de la preot să aibă multă învățatură și să steie cu tot zelul de împlinirea înaltei sale diregătorii, îngrijescă-se de susținerea preotului în așa chip, în cât să nu fie distras prin grija pentru pâinea de toate zilele de la sublima sa misiune.

Conced, că sîntem crescuți astăzi noi preoții cu multe școle, cu multă învățatură, că sîntem ridicați la o cultură

superioră și cu pretensiuni îndreptățite la emolumente mai abundante, de cum le avem astăzi.

Dar întreb, óre nu de la noi și de la zelul nostru afirmă să ne îmbunătățim sórtea?

Să voim dară și să cerem ajutorul lui Dumnezeu, să voim dară și să ne apucăm de lucru, și Dumnezeu ne va sta întru ajutor cu darul Lui.

Căci sîntem datorî a desvolta activitate neadurmită, nu numai pentru fi credincioși concreduți păstorirei, ci și pentru noi. Una să o facem și altă să nu o întrelăsăm. Și cu atât mai virtos să ne apucăm cu tot zelul de lucru, spre îmbunătățirea sorții noastre materialî, cu cât eluptându-ne nouă o sórte mai bună, vom asigura un viitor mai bun și bisericii noastre.

Să nu așteptăm îmbunătățirea sorții noastre, de cât prin noi înșine. Căci vedem, că guvernul țerii este dispus dușmănesc față de noi. Pentru că pe când pentru confesiuni s'a îngrijit, să le îmbunătățescă starea materială, pe noi ne lasă în miserie.

Ajutor din partea statului dară nu putem aștepta, deși am fi în drept să-l pretindem. Înse la condițiuni umilitóre și stricăcioșe pentru biserica noastră nu ne putem învoi, deci sîntem avisați la puterile noastre proprii.

Ei, dar nu este bine să stăm așa cu mâinile în sin, în nelucrare, căci dacă vom sta așa, sórtea noastră nu se va schimba curînd în mai bine, ci se póte că în mai rău. Căci guvernul liberal (?) nu se îndestulesce cu aceea, că nu ne ajutóră în lipsa materială, ci el umblă să strice disciplina, să ne demoralizeze preoțimea. Căci ce altă țintesce el prin ajutórele, ce le împarte între clerul nostru în mod atât de injust? Ce altă țintesce el prin ignorarea autorității noastre bisericesci, căreia la împărțirea ajutorului de stat nu-i dă altă rolă, de cât de mijlocitóre, dacă nu să instrăineze pe fi de părintele adevărat și să-i subsape totă autoritatea? Ce altă vrea guvernul țerii prin aceea, că dá ajutóre preoților celor mai puțin cualificați și celor cu purtare mai dubiă, de cât, să samene semînța neîncrederei, a pismeî între frați și să ducă la demoralizare și pe cei mai buni și harnici preoți?

Apoi unde nu este încredere reciprocă, acolo nu este lucrare comună spre aceeași țintă, unde nu este iubire frățescă, acolo nu este unitate de voință,

unde a intrat demoralizarea și nu este disciplină, de la aceea armată nu mai poți aștepta învingere.

Mai mult, îmbunătățirea sorții noastre prin noi înșine, o pretinde și privirea înțeleptă într'un viitor mai îndepărtat.

Căci statul, și dacă va rezolvi cestiunea congruei și față de noi, el își va urmări mai de parte scopurile sale, cari pentru noi forméză un pericol de mórte. El va da congrua, ca și ajutorul de stat de acuma, celor ce va voi, celor mai slabi, ba pot zice celor mai nedemni. El va pretinde, ca preoții în schimb pentru congruă să se facă trădători ai bisericii și ai neamului lor, să-și renege cele mai sfinte simțeminte și să-și neglégă cele mai mari datorințe. Eră celor cu caracter firm, le va detrage ajutorul orî congrua.

Noi trebuie deci, să ne pregătim, ca la vremea sa să fim în stare a purta o luptă morală de resistință, față cu tendințele dușmănoșe, și să le facem inofensive pentru noi și biserica noastră. Să ne pregătim deci forțele de resistință, să adunăm ce vom poté și cum vom poté, ca să putem ajutóra noi pe cei harnici și vrednici și urgisiți de guvern, dacă el cu cuget rău ajutóră pe cei slabi și nevrednici, și ast fel să-i contrabalansăm efectul stricăcios.

E greu a câștiga învingeri cu o armată, în care cei mai bravi sînt flămîndi și goli, pe când cei mai răi sînt sătui și bine îmbrăcați.

Să ne apucăm deci de lucru pentru a îmbunătăți sórtea preoțimeî noastre prin noi înșine, căci a aștepta mai mult, ar însemna ceea ce zice Horațiu în versul: „*Rusticus expectat dum defluat amnis, at ille labitur et labetur in omne volubilis aevum.*“

Să póte, că la cele desfășurate până aci să zică cineva: E lesne a da sfat; înse cel ce-ți dá sfat, nu-ți dá și pungă. De unde am poté noi să facem fond de subsidiu pentru preoții nostri, căci sîntem sêraci, lipsurile noastre sînt legion?!

Eu înse mă voi încerca a cauta și a afla și pungă după sfat.

Rog numai pe frații preoți, ca să nu mă lase singur în cautarea acestei pungi, ci cu toții să ostenescă în cautarea ei.

Colónele „Unirii“, ne staú deschise. Aci avem teren de convenire, de consfătuire. Aci nu ne mai despart nici văi, nici munți, nici alte mete nu ne

impedecă. Aci putem face schimb de idei și să cautăm mijloace de ajutorare.

Apoi se apropie primăvara, timpul conferințelor preoțesci, timpul când au ocaziune preoții a se aduna, a se consfătuși. Și ce temă mai bună de desbătut și ce problemă mai acomodată de rezolvit s'ar pute să li-se pună înainte, de cât această problemă, de la a căreia fericită deslegare atîrnă viitorul deschis sau posomorît al preoțimei.

Franța și S. Scaun Apostolic. —

Gvernul nobilul Franței, stăpânit de francmasoni și socialiști, cari când e vorba de persecutarea Bisericii catolice se înțeleg de minune, dă tot mai multe dovezi, că voesce să realizeze satanicul principiu voltierian că: Franța ori va fi atea, ori nu va mai fi. Conduc așa dară de acel principiu, guvernul francez, după multele lovituri date Bisericii acelei națiuni, și-a întins acum mâinile sacrilege asupra acelor orduri și instituțiuni religioase, cari aduc Franței mai mult serviciu în străinătate, și cari mai mult ca în ori care altă țară, arată în chipul cel mai strălucit, cum că charitatea creștină și în timpul acesta egoist și materialist, este isvor nesecat de abnegațiune și jertfire eroică pentru binele deapropelul și înboldul cel mai puternic al iubirei de patrie. Și orbit de ura diabolică în contra a tot ce e creștin acel guvern nu vede, ori nu voesce să vadă, că persecutând Biserica vatemă marile interese ale patriei și de hatirul unei secte afurite și al unui partid distrugător este gata a lipsi Franța de un drept și privilej secular, în puterea căruia numele și puterea acelei țări s'au lătit și întărit în cele mai depărtate colțuri ale Orientului. Acel pri-

vilegiu este protectoratul creștinilor în Orient, care din timpuri vechi a fost dat de către S. Scaun Apostolic Franței, și pe care guvernul presidat de Dl Waldeck-Rousseau, după informațiunile trimise din Roma jurnalului „La Croix“ (Nro din 28 Februar 1901), îl va perde, dacă proiectul: „Despre Asociațiunii“, care se discută acuma în camera, va deveni lege.

De fapt în epistola adresată, din incidentul prezentării numitului proiect de lege, de către SS. Papa Leo XIII. Archiepiscopului-Cardinal de Paris, E. S. Richard, se află un pasaj, în care SS. făcând alusinne la protectoratul din chestiune zicea, că în fața atitudinii dușmănoase a guvernului francez, S. Scaun Apostolic va ajunge în imposibilitate de a mai garanta dreptul aceluia exclusiv pentru Franța.

Profitând de aceste dispozițiuni Dl Ruthenhan, ambasadorul Germaniei pe lângă Vatican, în numele guvernului său, a cerut protectoratul creștinilor din Orient, promițând o protecțiune mai bună de cât guvernul francez. Acesta înse audînd despre demersurile Germaniei, atât prin ambasadorul Vissard, cât și prin 2 deputați trimiși anume la Roma, s'a încercat să arete S. Scaun înconveniențele și daunele ce ar resulta pentru Biserica din acea schimbare a protectorilor creștinilor în Orient. Tote insistențele înse au fost zădarnice, din considerare față de interesele mai înalte ale Bisericii.

În urma acestora înse a început a se mișca și Italia, căreia prietinia Papei cu Franța nu-i cauza multe gânduri, bineștiind, că Franța actuală nu va turbura de dragul Papei apele Italiei noue. tot atât de ostilă Bisericii catolice ca și Franța, conduse fiind ambe țările surori de francmasoni. O înțelegere înse, și mai ales o alianță a Vaticanului cu Germania pôte fi Italiei oficiale forte

periculoase; putându-se întimpla forte ușor, ca Germania în schimbul însemnatului privilej al protectoratului din Orient, să scotă la ivelă regularea chestiunii romane, ale cărei spese tot Italia ar trebui apoi să le plătescă și încă cam scump.

Ast fel în vederea acestor eventualități, a început a lucra mai întâiu francmasoneria italiană, care prin șeful ei, jidanul E. Nathan, a invitat francmasoneria franceză ca să examineze lucrul serios, să impedece cu ori ce preț înțelegerea Germaniei cu Vaticanul, și fie chiar și făcînd cele mai mari sacrificii să nu lase a se rumpe legăturile de până acum ale Franței cu S. Scaun. De altă parte Italia, ca să pôtă contrabalansa în cas de lipsă influința Germaniei, caută să se apropie, prin mijlocirea principelui Nechita, de Rusia, sperând ast fel să-și asigure prietinia și sprijinul Franței.

Din aceste putem vedé cum Provedința divină, carea conduce destinele Bisericii lui Christos a făcut, ca Venerabilul ei Cap să devină aprôpe arbitrul Europei și ca aceea, cari se par a-i desprețui mai mult puterea, caută să-și asigure protecțiunea Lui, implorându-i favorurile săi cautând să se asigureze în contra urmărilor, ce ar proveni din denegarea ori subtragerea favorurilor, de cari s'au împartășit în trecut.

Se pare înse, că Roma nu se va mîrgini față de Franța numai la lipsirea ei de protectoratul des amintit, ci în unele cercuri se presupune cu teme, că Papa va aplica contra jefuitoarelor averilor bisericesci, censurile cele mai aspre, adecă excomunicarea. Acesta se va pără pôte multora, un ce ridicol în zilele noastre, dar considerând spiritul religios, care domnesce și azi în partea cea mare a Francezilor, o atare măsură pôte avé consecințele cele mai grave pentru cei atinși de ea.

Feuilleton.

I c ó n e.

(Fine.)

Te Deum . . .

Numeram impacienți în fie care zi: „Încă două săptămâni . . . încă una . . . încă trei zile . . . mâne!“

Gândul nostru trăia deja dincolo de ziduri, clădind și risipind castele aeriene: visuri de seminarist.

Sara deschideam ferestrele în dormitor și priviam până târziu — în lume.

Era o ferbere și un clocot, o enigmă, pe care noi nu o puteam pricepe — și doriām să o pricepem și noi.

Cel din urmă trecător ne-ar fi putut reproșa: „Cine sînteți voi, cari priviți viața din catul al treilea? Aveți aerul de a-mi da lecții? Eū n'am învățat viața din cărți, ca voi; eū am trăit-o.“

Și trecătorul ar fi spus adevărul.

Atunci doriām să mă smulg din lumea mea de linisce, să mă arunc în vâlmășagul vieții, să trăiesc și eū alătura semenilor mei și să pot sta atunci de vorbă cu trecătorul de pe stradă.

Să-i spun, că înțeleg mahnirea ce-i întunecă fața, căci și eū am simțit-o; înțeleg miseria lui, — căci și eū am fost sêrac; înțeleg viața, căci și eū am trăit-o.

Atunci — numai atunci ne-am înțelege.

Transiția dintre vis și viață — frumosul vis al anilor seminariali — era sfîrșită.

Viața ne stă înainte, și noi nu cunoșcem de cât suprafața-i scaldată în lumină.

Și sub acêsta suprafață strălucitoare, șciam, că se ascunde totă miseria și totă ticăloșia omenescă.

Un simțemînt de frică ne stăpânia, — cum încercî înainte de a te arunca în o baie rece.

Dar simțemîntul acesta era copleșit de dorul eșirii în lume.

O voce tainică ne mîna înainte, în spre vâlmășagul necunoscut:

— Passons!

*

Absolvenții eram grupați împrejurul altarului, pentru cea din urmă dată. Adînc emoționați, aveam senzația unei despărțiri sfâșietore.

Sunetele orgel acompaniaū imnul de laudă, ce-l aduceam dumnezeirii la închierea celor patru ani de viață seminarială:

— *Te Deum laudamus . . .*

Un public numeros era postat în fața sanctuarului.

Spiritualul începu vorbirea de adio:

— Ecce ego mitto vos sicut agnos — porțile se deschid înainte-vé, intrați în lume. Știți voi unde mergeți? Entusiasm, credință și căldură duceți cu voi și lumea vé întimpină cu rēcélă și batjocură. Și când veți sta singuri în mijlocul valurilor agitate, când veți simți, că flacăra credinței e pe stînsese — gândiți-vé la zidurile seminarului și împrumutați căldură de la zidurile, între cari s'a scris cea mai curată pagină a tineretelor vóstre . . .

Nu știu, vorbia spiritualul aieva forte frumos, ori noi eram din cale afară prea impresionabili în clipele acelea.

Rînd pe rînd ne duceam batistele la ochi, ér damele din public plîngeau cu tôte.

Îmi strîngeam buzele, ca să-mi năbușesc plînsul, privind cu ochii umezi la luminile altarului. Luminile plîngeau și ele.

Și încet, simțiam cum o lacrimă mi-se desprinde, alunecă încetinel de-alungul feții, apoi cade pe trépta altarului.

A fost cea mai curată lacrimă din viața mea.

Când mă gândesc la lacrima aceea, îmi vine în minte adorabila poezie în prosă a lui Haek:

„O iubiam mult și o mai iubesc și astăzi, când am pierdut-o pe vecl. Cine ar fi cređut, că așa o să fie, cine ar fi gândit, că ea să mă lase? Șciam eū bine, că așa are să fie, dar nu voiam s'o știu. Zăriam lumina zilei de mâne, în care o voi pierde, dar credeam că acest mâne nu va fi nici o dată astăzi. Și numai acum știu, ce mi-a fost ea. Ah, numai o zi, numai un ceas s'o mai am.“

Acésta se pôte deduce și de acolo, că în Franța sînt mulți bărbați distinși, cari deși aparțin diferitelor grupuri politice, dar atât din punct de vedere al libertății, care este patrimoniul tuturor fiilor patriei, cât și din considerare față de servițiile, pe cari congregațiunile le aduc mai ales în străinătatea Franței, sînt contrari proiectului de lege din chestiune. Conduși de aceste considerațiuni vre-o 15 bărbați, între cari 9 membrii ai Academiei franceze, au adresat președintelui Comisiunii Asociațiunilor o epistolă, în care arată daunele însemnate ce s'ar cauza Franței prin suprimarea Congregațiunilor religioase neautorizate și atrag atențiunea Parlamentului, să nu se lase a fi răpit de patima urei de partid spre dauna intereselor patriei. La epistolă adaug și un conspect al școlilor susținute în străinătate de către congregațiunile neautorizate. Din acel conspect, deși necomplet, se vede, că acele școle, în cari în prima linie se propune limba franceză, sînt în număr de peste 4758 cu 162.685 elevi, pe lângă acele apoi mai sînt 109 spitale și asile. Congregațiunile autorizate susțin 4189 școle cu 109.813 elevi. Suprimându-se așa dară Congregațiunile neautorizate și confiscându-li-se averile, peste 160 mii școlari s'ar subtrage de sub influința franceză.

Dacă dară pe lângă toate aceste guvernul și parlamentul francez va aduce în deplinire proiectul său și va lovi într'un chip atât de barbar, un număr însemnat de fi devotați ai patriei, cari totă viața și-o jertesc pentru instrucțiunea și educațiunea religioasă a sute de mii de tineri și pentru îngrijirea a unui număr tot așa de mare de neputincioși și bolnavi, trebuie să zicem, că guvern și parlament sînt lipsiți nu numai de simțămîntul libertății, de care nu încetă a trimbița în lumea largă, că sînt purerea

conduși, ei și de cel mai elementar simț de umanitate.

Credem înse, că nobila națiune franceză nu va suferi, ca să se îndeplinească și acésta infamie, pusă la cale de către francmasonii și socialiștii internaționali, cari și prin acesta dovedesc, că nu binele patriei, ci dauna și dejosirea aceleia o caută. La tot cazul înse Biserica catolică va trece și peste furtuna acésta, și își va continua opera sa civilisătoare de suflet. — *Frère Jaques.*

Revistă bisericească.

Roma. În 2 Martie Sfinția Sa Papa Leo XIII a împlinit anul al 91-lea al etății și al 20-lea de la încoronarea sa de Pontifice. Cu ocaziunea aceea a primit pe cardinalii și prelații din Roma, cari prin rostul card. decan Oreglia și-au exprimat simțămintele, ce le nutresc față de persoana dînsului.

Răspundend la adresa de felicitare s. Părinte, mulțumesc înainte de toate lui Dumnezeu, care îi dă putere, ca să pôtă conduce destinele bisericești și în etatea acésta înaintată, și mai cu samă în timpurile acestea, când din toate părțile se ridică greutăți peste greutăți în calea, ce biserica din mandat divin, trebuie să o percurgă. De altmîntrelea nu se teme de învingerea bisericești. Făcend apoi o revistă generală își exprimă bucuria, că toate poporile catolice trăesc în raporturi bune unele cu altele și se simțesc fericite alipindu-se de scaunul apostolic. Reîmprespetează drepturile imprescriptibile ale scaunului apostolic și laudă zelul, ce catolicii l'au dezvoltat pentru propagarea civilizațiunii la poporile păgâne. Între

acestea un loc de onore ocupă Franța, asupra căreia înse de presinte s'au lăsat nori grei, cari amenință cu distrugere totă mărirea din trecut. Dar nu despeză și pentru aceea cere ajutorul dumnezeesc.

Revistă politică.

Austria. Certele și frecările din parlamentul imperial în loc să se domolească cresc. Prim-ministrul Körber s'a pus, ce e drept, în conțelegere cu șefii partidelor germane și cu ai Cehilor, ca să afe un modus vivendi, dar nu i-a succes. Căci Cehii, numai pe lângă condiția aceea au promis, că nu vor împedea desbaterea proiectului despre recruți, dacă guvernul va promite, că va întemeia o universitate cehă în Brno și dacă va face unele concesiuni financiare, ca să se pôtă aduce în rind finanțele Pragei Neînvoindu-se la acésta Nemții, certe nu s'au aplanat. Ba merseră mai de parte. Până Marți Cehii și Germanii se băteau numai cu vorba, atunci înse începură și cu pumnii. Dar parlamentul, pe cum se vede, dat cu vărsare de sânge, nefăcend nimica din tot lucrul, în aceeași ședință a început să desbată proiectul despre recruți.

Germania. Se comentază vii răceala neîndatinată, cu care a fost întîmpinat regele Eduard, din partea poporului german, cu ocazia călătoriei făcute la Cronberg. Motivul e de a se cerca, în aceea, că împăratul Germaniei face politică prea personală și nu ține în

— Lasă prietene, ce a fost, a trecut. Dar spune-mi, cine pôtă vina? Ai părăsit-o tu, sau te-a părăsit ea?

— Nu știu. Nu pot spune hotărît.

— Și cum se numesc frumoasa stăpână a visurilor tale?

— Tinereta prietene, tinereta!

Ea aș înlocui exclamația din urmă cu:

— Nevinovăția prietene, nevinovăția!

* * *

E mult de atunci! — sînt numai doi ani — și-mi pare că-s așa de mulți.

Și dacă vrea să trăiesc de nou visul de o dată, îmi închid ochii, aștept până se face linisce în inimă. — și îmi răsare luminos și mîngăitor ca icôna unui prietin iubit.

Se pôte ore un prietin mai bun de cât amintirea?

Ea ne însoțesc în toți pașii vieții; ea este povestitorul sentimental, ce ne adorme cu basme, ea este dascălul cu minte, care scote învățături pentru viitor și în aceeași vreme judecătorul trecutului.

Cu o adorabilă gingășie alege ce e mai frumos din viața-ne și în clipe de odihnă ne-o povestesc érași și érași.

Ea légă inimile noastre de ale părinților noștri; ea face să fim iubiți și după mörte.

Amintirea e fica iubirii.

Budapesta, 1900.

Simin.

Notiță literară.

În Drapelul Nrii 9 și al 14 dl Dr. V. Branisce face interesante comunicări din o fôie săptămânală, „despre care bibliografiile și istoriile noastre literare nu știu nimic și despre care nici chiar contemporanul istoriograf George Baritiu nu face nici o amintire.“

Acea fôie este „Învătătorul poporului“, fundată la 12 Maiu 1848 în Blaș de Timoteiu Cipariu în format 4°, un număr de 8 pagini și tipărit cu litere cirile (a fară de capul foil care e cu litere latine) în tipografia priv. a seminarului din Blaș. Descoperitorul este dl Emil. Micu, care a găsit-o între hărțile cărnatărilor din piața Lugoșului. I-a succes să găsească Nrii 1—21, apăruți în restimpul de la 12 Maiu 1848 până la 29 Septembrie 1848. — Dl Branisce înainte de a intra în apreciere își exprimă dorința ca „Academia română“ sau „Asociațiunea“, să grăbescă cu cumpărarea acestei importante foi, ca să nu ajungă în mână străină.

Cetind acestea comunicări fără voe mi-a venit întrebarea: „Ore se pôte ca să fi tipărit Timoteiu Cipariu o fôie săptămânală în Blaș și Blășeni de astăzi să n'arbă cunoștința ei?“ — Muncit de acest gând am plecat la venerabilul preposit I. M. Moldovan, cel mai bun cunoscător al marelui Cipariu, și i-am spus ce am cetit. — Dl I. Moldovan fară a fi surprins îmi spune, că cunoșce fôia și o și are. — Mă conduce la biblioteca-l bogată în documente și scrieri de valoare și cercăm după „Învătătorul po-

porului“; dar n'am putut să-l găsim în dată. Reclamat de afaceri am plecat acasă cu promisiunea, că în dată ce s'a găsi voiți fi avisat. — După o jumătate de ceas un băiat îmi presintă o legătură de hărți însoțite de următoarea scrisore:

Domnule Precup!

„Trimit fascicolul, unde s'a ascuns „Învătătorul poporului“, ca să veți societatea de tot mestecat, în care se ascunde câte un învățator.

1/3 1901.

Ioan M. Moldovan.

Fară astimpăr desfac fascicolul și din amestecul de hărți apare Învătătorul poporului. Îl resfoiesc și-l întorc, și spre marea mea bucurie constat, că e chiar Învătătorul, pe care ni-l fotograféază dl Branisce în Drapelul Dsale. În fascicolul, ce mi-s'a trimis sînt Nrii II, în două esemplare, III—VIII, XVII, XIX apoi XXI, în 8 esemplare. Toate cele spuse de dl Branisce se potrivesc aîdoma la numărul indicat de mine cu deosebirea următoare: Dl Branisce ne spune, că un număr e de 8 pagini, pe când în realitate e de 4 pagini de câte două colonne. Între colaboratori dl Branisce pe „Segur“, îl crede de pseudonym. Eu sînt aplicat a crede, că Secur nu e pseudonim, ci e poetul francez Secur d'Aguesseau, din a cărui „Galerie morale et politique“, (edit. 1817 și 1843), a tradus T. Cipariu, sentințele publicate în Învătător. În nădejdea că să vor găsi și alți numerî închei cu atâta pentru cei interesați.

Prof. G. Precup.

samă sentimentul poporațiunii. Poporul german n'a uitat, că bătrânul Krüger a fost respins de la curtea berlineză și Roberts a fost decorat, și la rîndul său ține să arete, că nu împărtășește simpatiile împăratului pentru englezi.

Se mai crede, că împăratul complimentează așa mult pe Anglezii, din pricina relațiilor încordate, ce există între Rusia și Germania, mai ales pentru afacerile din China. Pressa rusescă, fără osebire scrie contra Germaniei, aducându-i tel de fel de acuse. Așa între altele se zice, că Germania așteaptă cu impaciunță morțea Maest. S. Francisc-İosif spre a nimici imperiul austriac, și că spre acest sfîrșit Germania întreține agitația pangermanistă din Austria.

Transvaal. Din scirile contrazicătoare, ce sosiău din Africa de sud în zilele trecute, omul nu putea să-și formeze nici o judecată sigură despre starea lucrurilor. Unii ziceau, că generalii burii s'ar fi predat, alții susțineau, că nici vorbă nu pôte fi de predare. Mai pe urmă o telegramă din Bruxella pare, că aruncă ceva lumină asupra caosului din zilele trecute. Se zice anume în telegrama aceea, că Botha a fost autorizat, să capituleze pe lângă următoarele condițiuni: 1. Toți Burii deportați pe insula St. Elena, să fie puși în libertate. 2. Holandezii din țera Cap, cari s'au aliat cu Burii, să fie agratiați. 3. Transvaalul și Orange să fie ce e drept sub supremația Angliei, dar să aibă anumite independențe. 4. Tote bunurile răpite de Anglezi să se restituie posesorilor. Kitchener se arată aplicat să primescă ofertul, în cale stă înse guvernul englez, care pretinde supunere necondiționată și afară de aceea mai cere, ca Krüger și toți oficialii din guvernul republicilor să fie esilați pentru tot de una. Ofertul acesta s'ar fi făcut în vederea stării misere, în care se află armata lui Botha. Generalul de-Wett din parte-și declară, că el va continua lupta în orî ce împrejurări.

China. Zilele acestea a avut loc decapitarea alor doi ministrii chinezi, cari au pus la cale și au susținut răscola Boxerilor. La decapitație, pe lângă reprezentanții puterilor europene, luară parte delegatul curții chineze, oficialii chinezi și o mulțime de popor.

Pe când înse reprezentanții puterilor europene insistă la curtea chineză, ca să împlinescă toate condițiunile de împăcare, pe atunci Rusia, pe sub mână, a intrat în legătură cu guvernul chinez, cu privire la unele concesii, fie chiar și de teritorii, pe cari acesta le-ar face în favorul Rusiei. Se înțelege, că pasul acesta e rău vădut și desaprobat din partea Japanezilor și Anglezilor, cari întrinsul vîd o nealoyalitate. Rusia din parte-și ca să se legitimizeze, a declarat în chestiunea acăsta nu o dată, că nu e vorbă de concesii teritoriale, ci numai de construirea unor linii ferate și de regularea unor încurcături chineze.

Corespondințe.

În chestia rosariului.

Din diecesa Orădană 7 Martie.

În timpul din urmă mai de multe ori a fost vorbă în colónele „Unirii“ despre recitarea rosariului în biserica noastră. A fost opinii pro și contra. Nu m'a convins argumentele nici unaia. Fie-mi permis, să-mi predaș și eu modesta mea părere.

Conced, să apărăm originalitatea frumosului nostru rit răsăriten, și prin unele învecțiuni străine să nu confundăm caracterul lui tipic. Dar ore străin e rosariul pentru biserica orientală? Și de ar fi chiar așa, să-l aversăm și să nu-l primim, deși îl aflăm bun pentru promovarea moralității și pentru stîrnirea pietății? Ce e rosariul? De unde își are originea?

Rosariul este o serie frumoasă de rugăciuni cunoscute tuturor, și chiar pentru aceea foarte ușor de recitat orî și cul. Nu se pôte sci ore în orient orî occident își are originea. Originea lui se pôte duce la seclii primii a creștinismului, când eremiții (de acestia în orient mai de timpuriu și mai mulți au fost ca în occident), apoi și credincioșii evlavioși repetînd, mai de multe ori aceleași rugăciuni, lăsaș printre degete nisce mărgelile înșirate, să scie numărul acelor. Este sciut, că rosariul în forma cum se usiteză acuma în biserica apusenă este după toameala st-lui Dominic, din evul al XIII. (1208), și că popularitatea, saș estinderea în public și-o are mai virtos din seclul al XVI-lea la dispusațiunea pontificelui Piu al V-lea, întru memoria învingerii creștinilor asupra turcilor la Lepanto în 7 Octobrie anul 1571.

Dar și alt cum rogațiunea în sine nu este răsăritenă saș apusenă, mai virtos despre cele din rosariu nu se pôte zice că-s răsăritene orî apusene, căci nomenclatura asta numai la ceremonie orî la rit se pôte aplica. Este apusenă întocmeala rosariului în forma de acuma, dar pentru aceea nu s'ar putea întocmi ore și după geniul ritului nostru măiestos din acele rugăciuni de toți cunoscute o serie de rogațiuni?

Și pentru că eu pun întrebarea asta, nu permit a deduce, saș a presupune despre mine, că aș trage la îndoielă faptul, că noi avem rugăciuni frumoșe. Recunosc frumșea Paracliselor, Acaftistelor șel, dar cunosc și complicația acestora, și cu durere adang, că analfabeții nici când nu le zic acele, ba chiar și cărturarii numai sporadice, pentru greutatea lor, și pentru că recitarea acelor presupune nu puține cunoscințe tipicali.

În timpurile grele, cari din ce în ce ne impresoră, vîd lipsa mare a rugăciunii și a rugăciunilor publice; sint ómenii pii, cari doresc des și mult a se ruga; am cetit despre canonicul gherlan, care și la preumblările sale de recreare recita rugăciuni (chiar rosariul), dar și în cercurile mai de jos a poporului sint, cari bucuroș petrec mai îndelungat în rugăciuni, mai virtos la unele primejdii, saș la casuri de morburii și morțe, ne avînd înse nici o cinosură, ei își formeză metod de rugăciuni, de multe ori înse trec în superstițiuni.

Ore păcat contra ritului ar fi a le tiude acestora un sistem în rugăciune? Eu așa cred, că nu. De aceea aș dori, să compună cine-va rosariu și pentru ritul răsăriten, și se esopereze de la forul competent aprobare pentru acela. Rosariul și așa în multe părți e cunoscut, ba chiar usitat și la popor.

Cu vre-o 15 ani înainte de asta a fost în mînilor scriitorului acestor șire o broșuriță scrisă în limba română, în care era modul de recitare a rosariului, pe lângă rugăciunile cunoscute; „misteriile“ erau esprimate prin tropare foarte bine potrivite.

Se pôte, că vócea mea debilă va străbate până la plaiurile Beiușului, și compunătorul de atunci a broșuriței pomenite se va simți îndemnat să cêră aprobarea lucrării sale. Ori el, ori altul. — Eu aș dori!

I. S.

Din Bănat.

Valea Pogoniciului în Febr. 1901.

Aș voi să vă scriu ceva din părțile aceste bănatice, dar mă tem, că în loc de interes și plăcere, voiți cauza numai disgust și resens, de ore ce nouă românilor a rare orî ne este dat a ne lăuda cu fapte mai remarcabile, sevîrșite de cel cu inimă înbitore de înaintarea acestui neam prigonit de sörte.

Nu cu lamentări și recriminări, ci cu fapte bine precugetate, cu învățături continue și cu esemple bune se pôte ridica un popor din starea sa decădută și umilită.

Mult prețuitul organ „Unirea“, a indigitat unele mijloce, cari singure mai corespund stărilor critice de astăzi ale poporului. Așa s'a amintit de înființarea băncilor populare, apoi a magazinelor de bucate, ca cele mai bune remedii spre ajutorarea clasei scăpătate a poporului, acestora ar urma reuniunile de temperanță, aplicarea la comerț și industrie ș. a. Aci se deschide fie cărui inteligent teren vast de lucrare mănóșă aducătoare de fructe durabile.

Ce vom zice înse, când nu fără strîngere de inimă observăm, că pe când față de atari lucrări și întreprinderi salutare spiritele sint cuprinse de o apatie și indiferentism neexplicabil, pe atunci cu atât mai mare activitate și zel desfășură, când e vorba de interese materiale. Ast fel vedem cum poporul e lăsat în voia sorții și cine se scólă mai de diminetă, acela îl exploatează în interesul său. Îngropat în datorii nesfîrșite și stors prin multele dări, imposite și cămătării, poporul merge cu grăbire spre ruină materială sigură.

Dar nici pe terenul instrucțiunii religioșe nu stăm mai bine. Instrăinarea de biserică și de instituțiunile ei se remarcă la acest popor în grad înspăimîntător. Partea cea mai mare a poporului nu frecuenteză cu anul biserica; sint cari în totă viața lor nu intră în acest sacru aședemînt. Disciplina ar fi aici indispensabilă, dacă nu i-s'ar opune divergența de religiune, care distruge orî ce nisniță nobilă.

Instrucțiunea școlară încă lasă mult de dorit. Pe lângă tot avîntul, ce a luat acăsta în timpul din urmă, nu pôte arăta rezultatele recerute de progresul poporului,

din contră vedem, că cei mai mulți — ca să nu zic toți — cari au părăsit băncile școlii recad în starea primitivă de analfabeți, sau devin și mai periculoși prin falsificări de cambii și alte acte publice.

Ce se mai zice de catechizarea tinerimei, pe care — în butul ordinațiilor stricte bisericesci — se pune așa puțin pond?

În fine așa mai aminti, per tangentem și de studiul istoriei naționale. Sentiment național este prea puțin, sau nici de cât desvoltat la poporul bănățan, ar fi deci un postulat al conservării propriei cunoștințe originale și trecutului său glorios și formarea idealurilor și aspirațiilor mărețe pentru viitor.

În toate luse se recer bărbați cu chemare sfântă, gata spre ori ce jertfă. Fără eroi și martiri nu este învingere și mântuire, și de acestia are lipsă poporul român atât de amenințat astăzi în existența sa.

Bănățanul.

Spicuri literare.

Cine sînt adevărații ortodocși?

Ca să se vadă cât de mult se prețuesc între sine singuraticile popore ortodoxe din peninsula balcanică, cităm un scurt pasaj din o scrisoare publicată în o fôie de dincolo. Scrisoarea a fost trimisă din Bitolia.

„Dumineca trecută am asistat la serviciul divin la biserica grecă și l'am auzit pe P. S. S. Ambrosiū spunând, în auzul tuturor și de la înălțimea amvonului, că „cu adevărat ortodocși sînt numai grecii și că cei alalți muritori negreci nu pot fi considerați ca atari.“ La cine făcea aluzie înaltul prelat, când afirma o prostie așa de mare? La Bulgari nu, pentru că aceștia de mult nu sînt considerați ca adevărați creștini. Nu cum-va prin negreci a vrut să înțelegă pe Români și contestându-le ortodoxismul lor a cântat să dea întru cât-va o satisfacție acelor, pe cari îi indispușese atitudinea cam binevoitoare a Mitropolitului față de noi? Se prea pôte să fie și așa.“

„Gazeta Macedoniei“.

Mulțumită publică.

Subscrișiți aducem la cunoștința celor ce iubesc casa Domnului, că „Reuniunea femeilor rom. gr. cat. din parochia Sâncelului pentru decorarea bisericii“ întemeiată la anul al 200-lea de la S. Unire poșede astăzi un fond general de 257 cor. 23 fil. și un fond special de 600 cor. rezultat al tombolei aranjate de reuniune, menit pentru pregătirea iconostasului de la biserica gr. cat. din Sâncel.

La acesta reușită frumoasă ne-au ajutat și creștini din alte sate. Și anume au contribuit cu obiecte prea stimatele dōmne și domni din Peșelca: Eugenia Roseiu, preotésă, 2 funduri de perină, Valeria Domșa, învățătoare, un ștergar; Domnica Domșa, o straiță; Măcinica Ciortea, o crătintă; Susana Domșa, o fôie de covor; Vironica Domșa, o crătintă; Maria Domșa, o crătintă; Maria Ciortea, 6 tăiere de porcelan; Ileana Domșa, o față de perină; Maria Domșa, o păr. desagi; Maria Giurgiū, o față de perină; Maria Ciortea, n. Domșa, o față de perină; Susana Domșa, un ștergar; Iudita Domșa a lui Ionuț a dăruit un covorel, menit a să pune pe s. prestol al bisericii din Sâncel. — Din Mișcreac: Nicuța Radu, preotésă, o fôie de covor. — Din Lōrinț: Maria German, 6 tăiere de porcelan. — Din Teiuș: Carolina Pop, un ștergar.

— Din Pânade: Dna Szabó n. Márton, 6 servete de cafea; învățătoarea Nitu, o coperitoare de tasă; dōrele Margit Szabó, o coperitoare de tasă și Vilma Szakács, un ștergar. — Din Băgați: Gizella Rusz n. Kovács, un blid pentru prăjituri. — Din Iclod: învățătoarea Suciū, o fôie de covor; Ana Laț, un vél; Susana Bărbat, 2 coți de pânză; Vuța Barna, 2¹/₂ coți pânză; Maria Popa, o învățătoare de cap; Ludovica Ciotea, 2 coți pânză; Dochța Dămian, învățătoare de cap; Vironica Docolin, 2 coți pânză și Onica Barna, 4 coți pânză.

Er bani la fondul iconostasului bisericii au contribuit: femeii creștine din Iclod suma de 2 cor. 30 fil. și prea stimatele Dōmne și Domni din Peșelca: Maria Ciortea n. Domșa, 1 cor.; Augustin Ciortea, 2 cor.; Tănasiu Domșa, 2 cor.; dōrele Lucreția și Cornelia David, câte 1 cor.; și Maria Pop n. Domșa din Teiuș 2 corōne.

Subscrișiți din încredințarea comitetului Reuniunii ne luăm voe a aduce mulțumită generoșilor contribuenți amintiți, dorindu-le mult bine și o viață îndelungată spre a mai face atari jertfe întru mărirea lui Dumnezeu. Sâncel la 27 Februar n. 1901.

Maria Vlassa
presidentă.

Vasilie Smigelschi
secret. reun.

Fondul subsidiar

al preoților.

Au contribuit:

X. și Y. 4 cor.
Dem. Căliman, Ciavașul-de-câmpie . . . 2 „
Moise Brumboiū, Tohan 16 „
George Florian, Sânger 10 „

Aceste dōne sume din urmă în loc de cunună pe cociugul regretatului Grig. Maior, fost redactor al „Gazetei“.

Ce bine ar fi, dacă preoțimea noastră și-ar aduce mai adese aminte de acest fond, cu o menire așa de frumoasă.

„Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo.“

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Onoratul Domn Andrei Cighi, Oficial reg. de dare în Orșova, născut în Boșca-română, ca recunoșcător de sfințele bisericii române, cari l'au crescut ca mame bune, întru aducere aminte și de un Bărnuțiu, și locurile plăente natale, ca un devotat bun român — din puțina-i plată, a dăruit și procurat pentru biserica din Boșca o S. Evangelie, grandios legată cu 120 corōne; un rînd de ornate bisericesci forte frumoșe în preț de 160 corōne, și tot la insistința și întervenirea subscrișului și din compătimire, că în vara anului trecut de patru ori grindina totală ruinat poporul din parochia învecinată a „Sicului“ așa și la biserica mea a dăruit o s. evanghelie în preț de 25 corōne și un rînd de vesminte negre bisericesci cu 60 cor., pentru cari maritimose dăruiri i-se exprimă profunda mulțumită — și pe această cale în numele acelor două popore — ca protopop districtual Ioan Păpiriū Pop și paroch gr. cat. al Sicului. — Subscrișul în numele poporului gr. cat. din Boșca, își ține de plăcută datorința a aduce și pe această cale mulțumită publică, acelor credincioși, cari au contribuit spre înfrumșetarea sf. noastre biserici, anume: Moldovan Vasilie I. Săndor cu soția sa Ilișca, un ornat complet în preț de 70 corōne. — Crișan Vasilie cu soția sa din otarul Turdei, alt ornat complet în preț de 70 corōne. — Hodorean Gligor cu soția sa Ana, un epatrafir în preț de 14 corōne și o față de bumbac pe s. altar. — Mocea Nistor cu soția sa Maria s. evanghelie cu litere latine în preț de 25 corōne și apostolierul în preț de 12 cor. 80 fil. —

Dordai Marie o pătură de geolgiū frumos gătită la icōna P. C. Vergure Marie, — Rus Marie, o vėduvă sėrmană, o cruce de argint de China cu crucificul pe ea, în preț de 24 corōne. — Frătean Simion din otarul Turdei, o față curată la proscomedier. — Pop Todora a Monului cu soția sa Todora, un epatrafir în preț de 14 corōne și un prapor de postav roșu de 20 corōne. — și Călugăr Iacob alt prapor de postav roșu în preț de 20 corōne; pentru cari fapte adevărat creștinesci Dumnezeu să le rėsplătescă, atât pe pămînt, cât mai virtos, dincolo de mormint. Boșca în 28 Februar 1901. *Ilariū Ciungan*, paroch gr. cat. — Anul jubilar 1900 va rămănea neuitat și pentru biserica gr. cat. din Șomoștolnic: Ioan Frāncu și soția-sa Susana, au cumpărat o Sfință Evanghelie cu 25 cor.; Simeon Bichiș și soția-sa Saveta, au dăruit un rînd de ornate bisericesci în preț de 100 corōne; Maria Pop, un Apostol în preț de 12 corōne. Dumnezeu să le lungescă firul vieții, ca să mai pōtă face mult bine bisericii! Șomoștolnic în 6 Martie 1901. *Petru Cristea*, adm. parochial.

Din diocesa de Orade. Esc. Sa Mihail Pavel în 3 l. e. a conferit ordul preoției clericilor absolți: *Victor Cinca, Valeriū Hetco, Adrian Muntean, Ioan D. Szilágyi și Petru Tămăian*, cest din urmă dispus de prefect în Internatul Pavelian de băieți din Beiuș.

Cele 10 porunci ale limbii. Fruntașii poporului flamand din Belgia, pentru a întări sentimentul național între concetățenii lor, au rėspondit în popor următoarele 10 porunci, cari se potrivesc de minune și pentru noi Români. Etă-le: 1. Gândiți-vē, că în totă viața trebuie să dați locul întâiu limbii vōstre strămoșesci. — 2. Vorbiți în limba vōstră acasă, cu ai vōstri, cu prietini și cu ori cine, chiar și în fața unui străin, căci se cade ca străinul să-ți învețe limba ta, nu tu pe a lui. — 3. Cresceți pe copiii vōstri în limba vōstră, și învățați mai ales pe fete să vorbescă și să iubească limba maternă. — 4. Feriți-vē de școlile străinilor, căci numai așa veți lucra înțelepțesc. — 5. Cumpărați numai cărți, reviste și jurnale scrise în limba vōstră, căci așa veți scăpa de influența străinilor. — 6. La ori ce petrecere ca și în salōne, vorbiți numai limba vōstră, dar vorbiți-o frumos. — 7. Ori cui aveți de scris, scrieți-i în limba vōstră. — 8. Dacă comandați marfă în străinătate, scrieți în limba vōstră, căci câștigul deschide urechile și ascute limba. — 9. Dați mărfurilor numiri numai în limba vōstră și 10. Tōte inscripțiile prāvăliilor, etichetele mărfurilor și ori ce reclamă, faceți-le numai în limba vōstră, numai așa veți impune străinilor.

Pentru că nu și-a luat pālăria. Un anumit Anton Helbing din Marburg a fost pedepsit cu 8 zile închisōre grea, pentru că nu și-a luat pālăria înaintea unui preot catolic, care ducea taina cea din urmă la un bolnav. Curtea de cassatie din Viena a întărit judecata cu motivarea, că desi cineva nu e catolic (pedepsitul era protestant), dacă nu-și ia pālăria înaintea unei ceremonii catolice, când se îndesă aproape de aceea, comite scandal public, care trebuie pedepsit.

Avis. Cel ce au căștigat la tombola din Sâncel, sînt rugați să trimită împreună cu losurile și 12 fil. pentru biletele de mesagerie (szállító-levél). — *Comitetul.*

Necrolog. † *Basilii Gyenge de Csikjenbfalva*, protopopul districtului Coseului, paroch în Călinesci, membru al congregațiunii comitatense din Maramurēș, a repansat la 23 Februar st. n. 1901 în etate de 70 ani, în anul 45 al preoției și 26 al căsătoriei sale.

† *Emil M. Montani*, student al clasei VI-a gimn din Blaș, după un morb îndelungat, împărtășit cu sfințele taine ale muribunților, a repansat la Zlatna Miercuri în 6 Martie st. n. 1901 la orele 9 a. m. în etate de 17 ani.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfintului Augustin.

XIII.

(Continuare.)

La această laudă, făcând înaintea tuturor, Monica de abia află cuvinte potrivite, să-și spună lui Augustin, cu modestia ei blândă, că nici odată n'a mințit el ca în ziua aceea. ¹⁾

Augustin nu numai pentru aceea doria ca mamă-sa să fie de față la convorbirile lor, pentru că ea iubia adevărul și și-ar fi dat și viața pentru el, ci și pentru că era dăruită cu o judecată sănătoasă și cu pricepere pătunțătoare. Mîntea ei, dacă dăm credemint spuselor lui Augustin, se apropia de genii. Nu era cestiune ori cât de înaltă și întunecată, în care Monica să nu fi pătuns cu destoinicie și cu ușurătate deosebită. Într-o zi, spre exemplu, Augustin trata înaintea amicilor săi despre numeri și anume despre importanța lor în geometria și musică. De odată el se oprește la punctul cel mai greu, privește la mamă-sa și o agrăiesc cu aceste frumoase cuvinte: „Pe tine înse, maică, să nu te înspălmînte aceste cestiuni grele, ce sînt ca și nisece păduri îngrozitoare... Tu, a cărei pricepere în fie care zi îmi apare nouă, și al cărei suflet, din cauza etății sale a temperanței admirabile, se ridică peste toate vanitățile și slăbiciunile trupului, — tu tot așa de ușor vei pricepe lucrurile acestea, pe cât de greu le înțeleg cei mai sărmani, greoi la mîntea. Pentru că, de aș zice, că ușor vei ajunge la un limbaj lipsit de erori, de bună samă aș spune un neadevăr. Dără chiar și pe mine, care obligat am fost a studia limba această, mă muștră cel din Italia de multe ori în cea ce privește pronunțarea. Pote că ori ce învățat atent ar afla în vorbirea mea așa numiții *solecism*, ba am aflat omeni de aceia, cari îmi demonștră cu mult aparat științific, că chiar și Cicero a comis ast fel de greșeli. Apoi cât despre *barbarism* atăția aș aflat, în cât și vorbirea, cu care a mîntuit el Roma, se pare barbară. Tu înse nedând mult pe aceste lucruri copilăreșe, ce nu se țin de tine, areți, că cunoscî puterea și natura așa zicînd *divin* a gramaticii, și că deși nu te îngrijesci de exterior, de trupul ei, totuși posești spiritul ei.“ ²⁾

Din aceste două cauze, anume pentru că Monica iubia adevărul mai mult de cât viața și pentru că ea avea o mîntea atît de sublimă și ageră, voia Augustin, ca mamă-sa să fie de față la disputele lor filosofice. La aceste două cauze s'a mai adaus și alta de un caracter mai general. E un lucru folositor, ca și câte o muiere să fie de față chiar și în convorbirile și conversațiunile bărbaților mai superiori și mai serioși, căci prezența ei impune rezervă, cere fineță și frăgețime.

Pe când bărbatul, mai ales cel învățat e ispitit a-și întreba numai *mîntea*, muierea își întreabă *inima*. Muierea depărtăză, alungă ceea, ce Bossuet forte nimerit numește: *știință secă*. Și dacă conversațiunile despre Dumnezeu, suflet, nemărginit, se termină cu imnuri și rugăciuni, pe cum și trebuie să se termineze tot de una, muierea e, care dă avînt imnului și accente rugăciunii.

În privința această *Cassiacum* ne arătă un exemplu minunat. Augustin vorbise despre Providență; arătase cât e de admirabilă

providența și în distribuirea binelui și în permiterea rului. Ajungînd după o tractare îndelungată la momentul, când asupra mîntii se revărsă lumina, era inima e mișcată, și când toate aceste meditațiuni se sfârșesc în adorare și iubire, — Augustin de odată își întrerupe vorbirea, se întorce cătră mamă-sa agrăindu-o cu nisece cuvinte, în cari de o parte se reoglîndă Augustin întreg, era de altă parte se cuprinde o onore perpetuă pentru s. Monica: „Ca aceste rugăciuni și voturi să fie împlinite în modul cel mai convenincios, ție ți-le concedem o mamă, pentru ale cărei rugăciuni și lacrimi — o cred și o mărturisesc cu tăria, — mi-a dat Dumnezeu mîntea această bună, — ca nimic să nu preferesc, să nu cuget, să nu voiesc, să nu iubesc mai mult de cât *cercetarea și aflarea adevărului*. Și nici nu voi înceta a crede, că acest bun atît de mare, ce din meritele tale l'am dorit, numai prin rugăciunile tale îl voi și câștiga.“ ³⁾

Altecum Monica nu se îndestulă a asista numai la aceste conferențe; ea și lua câte odată cuvîntul, și fiind că Dumnezeu răsplătesc iubirea și curățenia sufletului cu darul cel mai escelent al luminei spirituale, ea pronunța cuvinte, pe cari Augustin în dată le și înșemna pe tăblița sa de scris. Noi, la rîndul nostru, vom aduna aceste cuvinte ca să cunoșcem din ele mai complet pe mama lui Plato cel creștin.

Cea mai renumită dintre conferențele din Cassiacum, s'a ținut la 13 Novembre a. 386; în această sufletul cel frumos al Monicei a revărsat mai multă lumină, era ziua nasterii lui Augustin, chiar atunci a fost împlinit anul al 32-lea.

Monica întruni în jurul mesei pe toți amicii fiului său și le servi cu unul dintre prânzurile acelea creștinesc, la cari cumpătul și vioiciunea nu împedecă de loc avîntarea și libertatea spiritului. În decursul prânzului, lucru prea firesc, conversația decurse despre viață, fiind că era aniversarea acelei zile, în care Augustin a cunoscut primele surisuri și lacrimi; după aceea despre *fericirea* vieții, fiind că viața de sine dorește fericirea. După prânz se retraseră într-o sală de băi, de ore ce timpul era rece și ploios, și continuară conversațiunea asupra aceluiași obiect sub conducerea lui Augustin, carele însuși punea întrebările și îndemna pe junii săi amici să-i răspundă. El apărea oșez-cum ca și un vultur, care își lea sub aripă pușorii și se înalță cu ei în sus spre sora.

Ce e dară viața? În ce constă ea? Unde este focalariul, care o renoiesc și sustine?

Dar iute lăsară această viață trupescă miserabilă și trecătoare, care se petrece pe pămînt și din pămînt își primesc nutremîntul, ca fiind nedemnă de atăta atențiune, și trecură la viața singură vrednică de acest nume, la *viața sufletescă*.

„Ce este nutremîntul sufletului?“ — întreabă Augustin.

„Sufletul, nu cred, să-și afle nutremîntul în alt ceva — replică s. Monica — de cât în *cunoșcerea și iubirea adevărului*.“ ⁴⁾ Trigețius contesta; el admitea două nutreminte pentru suflet: unul bun și altul rău; și afirma, că dacă sînt suflete, cari se nutresc cu adevărul, atunci sînt și de acele, cari își află nutremîntul în erori, în deșertăciuni și amăgiri. Dar în dată luă Augustin cuvîntul. El arătă, că Trigețiu se înșelă; căci erorile, deșertăciunile și amăgi-

riile — de parte de a nutri sufletul — îl flămînzesc, îl golesc și îl fac sterp și lănged; și că ast fel drept a avut mamă-sa, când a zis, că numai un singur nutremînt să află, demn de sufletul omenesc și capace de a-l îndestuli: *adevărul*.

„Dar unde conduce viața? Ea e o activitate, o mișcare; care îi este scopul? Ce voim și ce dorim noi pe acest pămînt trist, în această vale a plîngerilor, unde bem totă apa această amară, pe care o numim viață? Nu dorim noi să fim fericiți?“ — Toți răspunseră aprobând prin aplause. ⁵⁾

Într'adevăr acesta e scopul cel mare al vieții. Abia se nasce omul și se și deșteptă în el dorul de fericire, și cât trăiesc nu are în suflet nici un gînd, nici un simțemînt, nici o însuflețire ori răsufleare, care să nu dorească fericirea!

Dar unde este fericirea? Cum se pôte ajunge la ea? Cari sînt condițiunile, sub cari am pôte fi fericiți? Sfîntul Augustin puse și întrebarea această mai de frunte: „Spuneți-mi, fericit este acela, care câștigă tot, cea ce dorește?“ — „Oh! nu,“ răspunse iute s. Monica, „dacă cineva dorește binele și-l câștigă, e fericit; dacă înse el dorește răul, chiar și de el câștigă, totuși e nefericit!“ — Augustin mișcat, observă surîdînd: „Oh! dulce maică, tu ai atins chiar culmea filosofiei.“ ⁶⁾ Și această afirmare și-a și întărit-o cu cuvintele clasice, ale lui Cicero din „*Hortensius*“: „Ecă, nu filosofii, ci omenii aplicați spre dispuțe declară de fericiți pe aceia, cari aș tot, ce doresc. Asta-i erore: de ore ce a dori răul, e miseria cea mai mare. Nu-i așa mare nefericire a nu avé, ceea ce dorești, ca și a dori să albi ceea ce nu-i iertat. Ce e drept, o voință stricată mai mult rău îi pôte cauza sufletului, de cât bine i-ar pôte procura cuiva sôrtea norocoasă.“ ⁷⁾ — Monica ascultă cu atențiune aceste cuvinte frumoșe, apoi începu ea a vorbi; le esplică, desvoltă înțelesul lor sublim așa, în cât toți cei de față, uitînd sexul ei, „credeau — zice s. Augustin — că în mijlocul lor stă un bărbat mare; cât pentru mine eă priviam răpit la isvorul divin, de unde eșiau lucruri așa de frumoșe.“ ⁸⁾

Conversația se continuă. Augustin voia să aprofundeze chestiunea despre fericire. Despre rău nici n'au intrat în vorbă, ca despre un ce necapace de a procura sufletului fericire; după aceea începură a vorbi despre cea, ce în sine nu e lucru culpabil, dar totuși trecătoriu, temporal și peritor: adevă despre avuția, despre sănătate, gloriă și frumșetă. Potu-l ferici aceste pe om? „Nici de cât — zise s. Augustin; — pentru că ceea ce trece și ceea ce mure, cum să o putem posede pe când și până când noi o dorim, și câștigîndu-o cum să ni-o păstrăm?“ La cuvintele acestea toți aș erupt în aplause. „Totuși — zise Trigețiu sînt mulți omeni norocoși, cari posed în așa abundență aceste lucruri trecătoare și supuse întimplării, în cât nu le lipsesc nimic din câte dorec ei.“ ⁹⁾

(Va urma.)

¹⁾ De ordine I. I. c. 11. n. 33.

²⁾ De ordine I. II. c. XVII. nr. 45.

³⁾ L. c. XX. n. 52.

⁴⁾ De Beata vita. n. 8.

⁵⁾ De Beata vita. n. 10.

⁶⁾ Tot acolo, n. 10.

⁷⁾ Tot acolo, n. 10.

⁸⁾ Tot acolo, n. 10.

⁹⁾ Tot acolo, n. 10.

MATER DOLOROSA

de Carl May.

(Continuare.)

Cu aceste ridicați pușca și țintii asupra lui. Halef făcu asemenea. Frica de pușca mea avu efectul intenționat. Curții își aruncară priviri mănioase, înse nu îndrăsniră să se opune. Șoptiră între dinșii și se luară pe aci încolo, unii călare, alții pe jos. Când ajunseră la tufișul din care au fost ieșiți, căpetenia lor se întorse spre noi și amenințând cu pușca, strigă: „Sângele este roșu! Păzesc-te dinaintea șerpiilor!”

Asta a fost o neprecauțiune din partea sa, căci prin acesta el trada, că are intențiunea, să ne urmărească pe sub ascuns, spre a se răzbuna. Trebuia deci să fim tare precauți, căci deși n'am ucis omenii, ci numai nisce cai, efectul rămânea tot același.

II.

Jussuf Ali.

După ce au dispărut mir-Mahmalli, Halef irupse într'un ris vesel și zise:

— Ești-i, au plecat doi-spre-zece eroi, cari fug dinaintea alor doi bărbați! Ce rușine! Noi înse nu ne-am dat înapoi nici barēm un paș. Am învins, înse numai fiind că să temeai de pușca ta. Omul, care te-a cunoscut, trebuie că a fost atunci la curții zibari. Dacă el n'ar fi atras atențiunea căpeteniei asupra pușcei tale, ne-ar fi umbiat cam rău.

— Nici de cum; numai cât ar fi curs și sânge omenesc, deși nu de al nostru. Până când stăteai cu toții dinaintea noastră, nu crai de temut. Acum înse se vor țirai după noi, ca „șerpii”, cum a zis căpetenia, și acesta este cu mult mai periculos pentru noi.

— Mai iute cred, că ne vor pândi, dacă plecăm acum mai departe. Se pare, că vom trece prin ținutul lor.

— Și cugeti, că doră vreați să continuați drumul pe țermul acesta? Până acum am crezut, că mă cunoșci mai bine. Dincoace de apă locuiesc mir-Mahmalli, dincolo mir-Jussufi, la tribul cărora, după cum se pare, aparține și această Fatima Marryah. De ore ce i-am făcut un ast fel de servițiu, putem aștepta cu siguranță, că soții ei ne vor primi cu prietinie și în cas de lipsă ne vor apăra contra mir-Mahmallilor. Deci acum vom trece riul.

Zicând aceste, m'am întors, să ved de chavass. Acesta nu se vedea nicăiri; de aceea călărirăm înapoi și-l aflarăm numai după ce i-am scrutat cu deamăruntul urma prin erbă.

De frică, chavassul și-a condus calul în tufiș, l-a legat acolo, ér el s'a vîrit într'un desîș de spinii, ca să nu-l vadă curții.

— S'au dus? — întrebă el, după ce l-am tras de picior afară. — Tu trăiesci, Effendi? Așa dar nu te-au omorît?

— Ba da! M'au lovit în cap.

— Dar — dar, tu stai aci înaintea mea!

— Acesta este numai spiritul meu, care te va urmări ziua-noptea pentru curajul cu care ne-ai apărat.

— Ér spiritul meu și-se va arăta în totă ora de zece—dună-spre-zece ori, moș și strămoș al fricei, — zise Halef. — Pentru ce ai rămas îndărăt și pentru ce te-ai ascuns?

— Numai din considerare pentru voi. Curții uresc pe chavassul sultanului. Dacă mă vedeai la voi, atunci de bună seamă că nu scăpați așa cu pelea curată.

— Și mutessariful ni-te-a dat ca să ne aperi? Allah să-l schimbe pentru aceea într'un ariciu întors cu spinii din lăuntru, ca aceia să-l înțepe și să-l chinuiescă sufletul!

El făcu un gest desprețuitor cu mâna și-mi urmă mie, plecase-mi deja cătră riul. Acesta avea aci o adîncime de o urmă și jumătate, așa că femeia a putut trece cu ușurință peste el. De altcum ea a fost și dispărut.

Ajunși dincolo, călărirăm în sus de-a-lungul țermului, ne ferirăm înse a ne ține în apropierea apei. Curții puteai să fie ascunși dincolo și să pusec asupra noastră. Înaintam mai mult pe sub pîla pădurii, printre arborii, cari ne scuteai destul de bine.

Acastă precauțiune a fost bună, căci încă n'am ajuns departe, și din tufișul de dincolo să auzi o pușcătură, înse nici unul dintre noi n'a fost nimerit. Câte-va momente mai târziu auzii o a doua pușcătură, înse nu dincolo, ci din dărătul meu. M'am întors repede și vedui pe chavass, carele spre a pute ținti mai sigur, se coborî de pe cal, ținînd aplecată pușca sa golită. Dincolo de riul, curții scoseră un strigăt turbat. Ca să mă prevină, el îmi strigă repede:

— L-am nimerit Effendi! L-am vedut stînd în tufiș și pușcând asupra noastră; atunci i-am trimis un glonț și l-am vedut cădînd.

— Care a fost? Căpetenia?

— Nu, un altul. Cređi acum, că am curaj și că sint un rășboinic brav?

— Ba. Nu este artă, ca din ascuđetore să pusec asupra cui-va. De ce nu m'ai întrebat? Graba ta pôte să ne strice fôrte mult. Din strigatul curțiilor să pôte vedé, că ai nimerit. Nu te-ai gîndit la rășbunarea sîngelui?

— Rășbunarea sîngelui? O, Allah, de asta am uitat! Cređi tu, că vor veni să-și rășbune?

— Natural! Nici un popor nu ține așa mult la rășbunarea sîngelui, ca acesti curđi! Dacă-ți vor țiaia gâtul, n'am nimic în contră!

Să înțelege, că n'am luat în serios aceste cuvinte, înse totuși eram supărat pe el. Deja ne aflam în pericol și purtarea sa nesocotită pute numai să-l mărească încă, mai cu samă, că acum riul făcea o cotitură și se apropia așa de tare de pîla muntelui, în cât între noi rămase numai o limbă de erbă, fôrte îngustă, preste care negreșit trebuia să trecem. Acastă poziție pute să fie fatală pentru noi, fiind că aci eram espusi glonțelor curțiilor cari erau ascunși în tufișurile de dincolo. De aceea am preferit, ca cel puțin o bucatăde loc să trecem prin pădure. De ore ce înse terenul era petros și țepiș, am fost siliți să ne dăm jos de pe cai. Conducîndu-i de frâne, ne acătarăm la deal și spre mirarea noastră deterăm preste un fel de potecă, carea părea a conduce de-a lungul cîmei muntelui. Înaintarăm spre poteca această, fără a afla de lipsă să ne pregătim pentru o întălnire cu inimicii, pentru că pe țermul acesta locuia mir-Jussufi, de la cari așteptam, că ne vor primi amical.

Aci puturăm să ne urcăm érăși pe cal, n'am ajuns înse departe și am trebuit să ne oprim. Deterăm adecă de o stîncă, carea aci, unde se gata poteca, părea că formeză o pîrtă. Nu puteam feri nici într'o parte, pentru că și la stînga și la drépta terenul era așa de țepiș, în cât nu se putea trece preste el. Deschidătura înse, pe care am numit-o pîrtă, era încuiată printr'o îngrăditură tare de spinii. Am întrebat cu voce înaltă dacă se află cine-va îndărătul ei. O voce puternică din lăuntru răspunse:

— Este. Cine sinteți voi?

— Sintem străini și venim de la Revandis.

— Unde voiți să mergeti?

— Preste graniță.

— Sinteți sunniți ori šiiti?

— Eă sint creștin; soții mei înse sint musulmanii sunniți. Putem fi în noptea această ôșpeții vostri?

— Vă voi deschide. Legați caii afară!

Ușa cea de spinii fu depărtată și acum apăru un bărbat de o mărime așa de colosală, cum n'am mai vedut în viața mea.

Era cu mult mai înalt și mai gros de cât mine și pe capul său, tuns altcum până la piele, avea o codă lungă și subțire de păr, care-i ajungea până pe spate în jos. Șalvari (pantaloni) săi fôrte largi aveau vergi negre și roșii, ér de-asupra și de-desubt erau legați cu curele. Picioarele aveau dimensiuni și mai mari, de cât mâinile lui cele puternice, pentru cari l'ar fi putut învidia și un matroz irlandez. Peste umerii îi atirna un guler de piele, tăiat în fașii lungi, așa că i-se putea vedea corpul peros și brațele musculose. În mână ținea un cuțit, cu care se vede, că chiar a fost ocupat. Ne observă cu o privire aprôpe mănioasă și zise:

— Veniți în lăuntru și așteptați aci! Voi însciința pe Malk-hoe-gund (cel mai bătrân în sat) despre sosirea voastră.

El dispăru prin o a doua ușă de spinii, pe care o închise éră-și pe din afară, și noi intrarăm în lăuntru, lăsând caii afară. Ne aflam într'un spațiu neregulat, pătrat, care putea cuprinde vre-o două-zece de persoane și ai cărui părți de asemenea erau îmbrăcați cu îngrădituri de spinii. Pentru ce atăta spinet? În curînd aveam s'o aflăm. Ca scaune serviau mai multe petri mari. Șezurăm. Alt ceva nu vîzurăm nimic în jurul nostru.

Chiar am isprăvit cu încărutul pușcei mele, când ușa de din dărăt se deschise și în lăuntru intră curdul cu un bărbat, despre care zicea că este Malk-hoe-gund. Acesta, de o statură mijlocie, avea un aspect cutezător și tot odată astut. El încă purta un turban uriaș și era îmbrăcat în costum turcesc. În cingătore avea un cuțit și un pistol. La curđi numai căpeteniile aveau pistole. El ne privi scrutător și apoi mă întrebă:

— Acei doi bărbați sint sunniți?

— Da.

— Noi credem în Șia și serbăm mórtea lui Hussein, martirul. Tu înse ești creștin și totuși porți hamailul!

Hamail este un coran scris în Mecca, pe care toți peregrinii ce au fost acolo și au avut mijlocie ca să-și cumpere unul, îl pîrtă ca amintire, atirnat de gât. De aceea am răspuns:

— L'am cumpărat în Mecca.

Atunci el mă observă cu o privire și mai scrutătoare ca mai înainte și pași apoi la intrare, spre a se uita la caii nostri. Abia dete cu ochii de calul meu, și cu o bucurie vedită strigă:

— Ja Hassan, ia Hussein! Acesta este un armăsar de rasa cea mai curată. Cum să numesce?

— Rih. — răspunsei.

— Rih? De la cine-l ai?

— De la Mohammed Emin, șeicul Haddedihiilor din tribul Șammar.

— Cunosc pe Haddedihi și tôte pățeniile lor. Atunci tu ești acel creștin, cărnia el a dărut acest cal, pentru că i-ai mântuit tribul său, în luptă cu alte trei triburi inimice?

— Da.

— Ai trecut apoi prin Curdistan și ai luptat alătura cu adoratorii dracului?

— Le-am ținut parte, fiind că aveau drept.

— Luptău înse contra credincioșilor Profetului! — irupse el.

— Prin participarea mea înse s'a împedecat vîrsarea de sânge, — mă apărai eu.

— Am auzit vorbindu-se despre tine, — continuă el mai moderat, — și despre aceea, că ai o pușcă, cu care poți pușca în continuu, fără ca s'o mai încarci. O mai ai încă?

— Da, aci este, — declarai eu, arătându-i-o.

— Dă-mi-o în cîce! Vreați s'o ved.

— Numai atunci o dau din mîna mea, când scii, că vrea s'o vadă un amic. Ești învoit, să ne primesci ca ôșpeți?

(Va urma.)

Posta „Unirii“.

Alfus. Am primit, mulțumite și salutări.
Ofic. paroch., Cujir. Cerculariul diecesan Nr. LVIII.—2630—1890 dispune „unde preoții și docenții sînt mai miseri, prețul de prenumerațiune (a „Unirii“) să se plătească din casele bisericilor și din fondurile scolastice.“ Dacă pentru Cujir nu s'a permis abonarea din cassa bisericii, este pentru că preoții de acolo nu pot fi clasati între cei „mai miseri“. Am fi totuși aplicați a da fola cu preț redus, dacă am ști, care din cei doi parochi ai Cujirului au lipsă de acest favor? Pe carta postală ce ni-s'a trimis nu era însemnat nici un nume.

Jacob. Invitări s'a spedit în toate locurile pomenite de tine. Dacă n'a venit nime, nu purtăm vina. Salutare. Ieri ț-am spedit statutele dorite.

On. I. S. în P. Ast fel de sciri primim bucurios, cât de adese.

On. G. N. în S. A sosit cu bine, nu l-a venit încă rindul. G. pare, că nici nu trăiește, nu primim nimic de la el. Salutări frățesci.

On. Ioan TERNĂVAN, VĂLASZUT și Cas. Moldovan, Cristofel. Regretăm, dar nu se poate.

Din G. M. în F. Cetea comunicate nu au titlu de a fi date publicității. Preotul Drăstore n'a făcut alt alt ceva, de cât ce a fost de datoria sa. Mărcile v'e staă la dispoziție.

I. C. D. în N. Nu se poate.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Pastilele—Hämatine

ale apotecarului A. Thierry,

sînt cel mai sigur și veritabil mijloc nutritor și sangifer, contra anemiei, lipsei de sânge și morburilor consequente. Pastilele acestea ușor de mistuit au să înlocuiască vinurile feruginoase, cari irită nervii stomacali și au un efect amețitor. Fie care cutie va purta subscrierea fabricantului și costă după anticiparea prețului, 4 corone, spedită franco. Adresa:

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blas)

(valabil din 1 Octobrie 1900).

cătră	g a r a		de la
	Teuș — Tövis		
226	persóne	persóne	102
1258	mixt	mixt	226
735	accelerat	accelerat	904
	Copșa — Kis-Kapus		
107	persóne	persóne	221
228	mixt	mixt	1256
905	accelerat	accelerat	734
	S ó v á r a d		
325	mixt	mixt	1023
248			650

La espozitiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

(84) 16—52

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

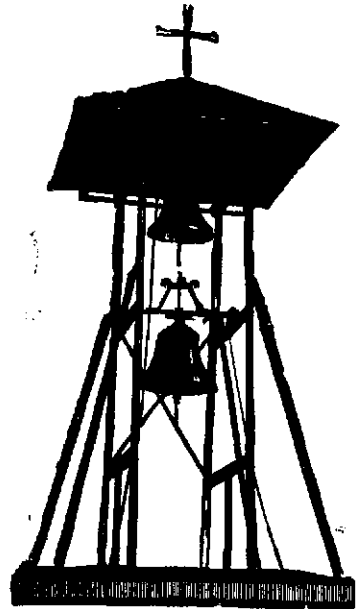
se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sînt bătute de o

lature prin ceea ce sînt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomănd

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toce de metal. Clopote in greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în toate țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în tota lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bolilor interne, de piept, plumăni, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern, este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentică registrată în toate statele și provădută cu capsula de metal, ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borcane. — 12 borcane mici s'au 6 mari duble, spedită franco 4 corone. — Un borcan de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositelor din lume 1 coronă 40 filerl. — Se espedeză numai pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătoare de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsore s-a vindecat un os-scarabeu, ivit înainte de aceea cu 14 ani și declarat incurabil, bola de oase și în timpul din urmă un morb gangrenos, greu și vechi de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; răcorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înmoie și curăță toate ranele provădute prin impunseturi. O dosă spedită franco costă 1 coronă 80 filerl după primirea prețului. La comande mai mari scădămînt.

Producție anuală 100.000 dose.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tota lumea. Imitațiile să pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care poartă inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cel cari n-au deposit la îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(83) 17—25